

Artykuł składa się z dwóch części, zaś każdą z nich podzielono na dwa rozdziały. Część pierwsza dotyczy zasady formalnej legalności tekstu prawnego zawierającego regulacje kar administracyjnych i innych sankcji penalnych. W rozdziałach tej części autor wskazuje na potrzebę ścisłej i klarownej redakcji tekstu prawnego, a także na potrzebę umocnienia spójności wewnętrznej regulacji penalnych w prawie francuskim. Część druga dotyczy zastosowania materialnej legalności. Zostaje tu podjęta problematyka rozszerzania się kar administracyjnych.

Autor opracowania pokłada nadzieję w częstszym stosowaniu w praktyce zasad konstytucyjnych przez organy administracji uprawnione do nakładania sankcji. Rada Konstytucyjna przyjęła, że konieczne jest utrzymanie regulacji sankcji administracyjnych w szerokim rozumieniu, również w zakresie sankcji nakładanych na podmioty posiadające licencje i zezwolenia. Sankcje administracyjne mogą być wymierzane we Francji zarówno w przypadku naruszenia prawa powszechnie obowiązującego, jak i decyzji indywidualnych oraz konkretnych. Wśród sankcji administracyjnych najpopularniejsze są kary pieniężne. Administracja może stosować także inne sankcje polegające na nakładaniu zakazów, obowiązków, czy też nakazywaniu określonego zachowania. Wykluczone jest jednak stosowanie przez administrację kary pozbawienia wolności.

Ponadto autor zwraca uwagę na potrzebę szerszego stosowania wobec podmiotów podlegających sankcjom gwarancji procesowych mających na celu ochronę praw i wolności stanowiących w konstytucji. Niektóre konstytucyjne wolności nie mogą być ograniczone przez kary nałożone przez organ administracyjny. Rada Konstytucyjna wdrożyła niedawno do kar administracyjnych zasady ochrony ukarane, stosowane w procedurze karnej. Podobnie jak w przypadku skazania karnego, charakter sankcji administracyjnych jest penalny. Konstytucja stanowi jednak, że kara powinna być regulowana w formie ustawowej, tak samo jak inne czyny zabronione. Autor zwraca również uwagę na potrzebę stosowania, w postępowaniach w przedmiocie nałożenia sankcji, konstytucyjnej zasady stanowiącej, że prawo nie działa wstecz, oraz poszanowania prawa do obrony w postępowaniu zmierzającym do nałożenia sankcji administracyjnej.

Rakotondrahaso postuluje też zmniejszenie władzy dyskrecyjnej w nakładaniu sankcji administracyjnych. Ukazuje przy tym, że do dużej dozy uznania administracyjnego dochodziło w czasach przed II wojną światową, co prowadziło do nieoczekiwanej represji administracji względem obywateli. Postulatem autora jest to, by procedowanie i nakładanie sankcji było zgodne z przepisami stanowiącymi sankcje administracyjne. Istotne jest, by zasada legalności była stosowana zarówno w przypadku sankcji karnych, dyscyplinarnych, jak i administracyjnych. Zgodnie z zawartymi w opracowaniu wyjaśnieniami w odniesieniu do sankcji administracyjnych należy stosować zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar związanych z nimi.

W artykule przytoczone zostały przykłady nieprecyzyjnych regulacji prawnych deliktów administracyjnych i sankcji administracyjnych w prawie francuskim. Autor zauważa jednak, że z drugiej strony przepisy powinny być tak sformułowane, by możliwa była ich elastyczność i wydajność przejawiająca się w możliwości ich stosowania do zróżnicowanych stanów faktycznych.

W podsumowaniu znajdujemy stwierdzenie, że stosujący prawo powinni dać pierwszeństwo interpretacji literalnej tekstu prawnego, a teksty zawierające regulacje penalne powinny być sformułowane w sposób klarowny i zrozumiały dla odpowiedzialnych przed prawem.

Lucyna Staniszevska